

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษามูลค่าการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีลำดับขั้นตอนดังนี้

#### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ระหว่างก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ
2. เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ระหว่างก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ระหว่างการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธกับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธกับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

#### สมมติฐานในการวิจัย

1. การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธหลังการใช้กิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรม
2. การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยการใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมแตกต่างกัน
3. การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของคูเปอร์สมิธสูงกว่าใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
4. เจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธสูงกว่ากิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 15 โรงเรียน นักเรียนทั้งหมด 1,120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชัยบาดาลวิทยาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) ขั้นตอนที่ 1 สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลากเลือกโรงเรียนได้โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา ขั้นตอนที่ 2 สุ่มโดยใช้แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมด คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนต่ำสุดตามลำดับจำนวน 70 คน ขั้นตอนที่ 3 จัดนักเรียนที่มีลำดับเป็นเลขคี่ไว้ 1 ห้องเรียนจำนวน 35 คนเป็นกลุ่มทดลองและนักเรียนที่มีลำดับเป็นเลขคู่ 1 ห้องเรียนจำนวน 35 คนเป็นกลุ่มควบคุม

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ
2. กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
3. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
4. แบบวัดเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนว

### การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดประชุมนิเทศเพื่อให้นักเรียนในกลุ่มทดลองเข้าใจถึงวิธีการจัดกิจกรรม บทบาทของนักเรียน เป้าหมาย จุดประสงค์ วิธีการของการจัดกิจกรรมในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาเท่ากัน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ กลุ่มควบคุมทดลองใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
3. ให้นักเรียนทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนใช้กิจกรรมทั้ง 2 กลุ่ม
4. ให้นักเรียนทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการใช้กิจกรรม นำผลคะแนนมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้กิจกรรม
5. หลังการใช้กิจกรรมให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวทั้งสองกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธกับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
6. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการทดลองแล้วนำผลไปวิเคราะห์

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ dependent samples
2. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ dependent samples
3. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธกับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติหลังการใช้กิจกรรมโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ independent samples
4. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธกับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติหลังการใช้กิจกรรมโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ independent samples

### สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ มีการเห็นคุณค่าในตนเองหลังใช้กิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติมีการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ มีเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิทหลังการใช้กิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิทซึ่งใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ด้วยการเน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experimental learning) โดยมีขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมเป็นวงจรการเรียนรู้ (four phases of the learning cycle) 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ 3) ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิตและ 4) ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีความต่อเนื่องกัน ผู้จัดการเรียนรู้สามารถดำเนินกิจกรรมจนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างคงทน เป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มั่นคงและนำไปใช้ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิท รู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิต รู้จักคิด รู้จักตัดสินใจ รู้จักการเอาชนะใจตนเองสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ทำตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ทำในสิ่งที่ตนเองและสังคมปรารถนา ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งคูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1981, pp.142 – 148) ได้กล่าวถึงวิธีการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า ในการสร้างให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นมี 4 ประการคือ 1) การได้รับการยอมรับนับถือ ความสนใจใส่ใจ จากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตของเขา 2) การประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยปัจจัยที่จะทำให้บุคคลรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ คือ การมีความสามารถมีความสำคัญ มีอำนาจในตัว และการมีคุณค่าความดี 3) การได้กระทำในสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมและความปรารถนา 4) การไม่ใส่ใจต่อสิ่งที่ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองลดลง เช่น การไม่สนใจต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา เมตุลา (2546, หน้า 113) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และ บัลลัง ดาลทอง (2548, หน้า 59 - 60) ได้ทำการศึกษาผลการใช้โปรแกรมวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่ได้รับโปรแกรมการใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการของพุทธศาสนามีการเห็นคุณค่าในตนเองในระยะหลังการทดลองสูงกว่า

ระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งลักษณะ สกูลทอง (2550, หน้า 77) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองโดยใช้โปรแกรมฝึกวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2550 จำนวน 20 คนแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน พบว่า หลังการใช้โปรแกรมฝึกวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง กลุ่มทดลองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่านักเรียนที่มา จากครอบครัวไม่สมบูรณ์ที่ได้รับโปรแกรมการใช้วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการของศาสนาพุทธ ได้ปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่เป็นการคิดอย่างมีเหตุผล มีระเบียบ คิดให้เกิดผลได้ตามเป้าหมายได้ ฝึกฝนพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและปัญญาตามศักยภาพของตน สามารถนำ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการ ดำเนินชีวิต นอกจากนี้จาร์ววรรณ นครจารุงศ์ (2551, หน้า 98) ยังได้ศึกษาผลการเห็นคุณค่า ในตนเองของเด็กกำพร้าที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็ก กำพร้าที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ มีอายุระหว่าง 10 – 12 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ที่บ้านเปี่ยมสุข จังหวัด นครปฐม มูลนิธิไว เอ็ม ซี เอ คัดเลือกโดยกรณีศึกษาแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า การเห็น คุณค่าในตนเองของเด็กกำพร้าที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์หลังการใช้กิจกรรมศิลปะเพิ่มสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้กิจกรรมแนะแนว แบบปกติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติมีเน้นการ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านชีวิตและสังคม ผู้เรียนมีอิสระในการคิด และตัดสินใจได้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจริงจนกระทั่งเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 21) ที่กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ฟังตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงาน และอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี ดังนั้นนักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สามารถเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติซึ่ง เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้น พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้มีการ จัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการโดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนและวิถีทัศน์ของสถานศึกษา

3. การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธสูงกว่าการใช้กิจกรรมกิจกรรมแนะแนว

แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 อาจเป็นเพราะกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ด้วยการเน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experimental learning) โดยมีขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมเป็นวงจรการเรียนรู้ (four phases of the learning cycle) มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีความต่อเนื่องกัน ซึ่งถ้าผู้จัดการเรียนรู้มีความชำนาญจะสามารถดำเนินกิจกรรมได้คล่องตัวอย่างต่อเนื่องและราบรื่น จนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างคงทน มีความเพลิดเพลิน สนุกสนานเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มั่นคงและนำไปใช้ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสุภาภรณ์ ก่อเข็ม (2548, หน้า 78) ที่ได้ทำการศึกษาผลการใช้โปรแกรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวมีความฉลาดทางอารมณ์ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพูลสุข บุญก่อเกื้อ (2548, หน้า 60) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรีผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนที่ได้รับการฝึกโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับลักษณะ สกุลทอง (2550, หน้า 77) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองโดยใช้โปรแกรมฝึกคิดโยนิโสมนสิการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่นพบว่า หลังการใช้โปรแกรมฝึกคิดโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคม โดยมีรูปแบบการจัดตามกรอบที่กรมวิชาการกำหนด การฝึกทักษะและประสบการณ์มีน้อยไม่เร้าใจนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. นักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ มีเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 4 ซึ่งการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธทำให้นักเรียนเกิดเจตคติต่อกิจกรรมแนะแนวสูงกว่ากิจกรรมแนะแนวแบบปกติ เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธนักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนวคิดประสบการณ์ และลงมือปฏิบัติจริง เป็นการปลุกเร้าให้ผู้เรียนต้องการแสดงออก ทำให้เกิดการยอมรับกันในกลุ่ม ในชั้นเรียนส่งผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจเป็นความรู้สึก ความเชื่อหรือทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับฐานิตยา อมรพล

(2548, หน้า 112) ที่กล่าวไว้ว่าเจตคติ เป็นความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือความพร้อมของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์หรือสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับโดยตรงแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะคือ ทางบวกหรือเจตคติเชิงบวก จึงแสดงออกในลักษณะของ ความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ยากปฏิบัติและอยากได้ อีกลักษณะหนึ่ง คือ ทางลบหรือเจตคติเชิงลบจะแสดงออกในลักษณะความไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย ไม่อยากปฏิบัติ อาจทำให้บุคคลเกิดเบื่อหน่ายหรือต้องการหนีห่างจากสิ่งเหล่านั้น นอกจากนี้เจตคติอาจแสดงออกในลักษณะของเป็นกลางก็ได้ เช่น รู้สึกเฉยๆ ไม่รักไม่เกลียดสิ่งนั้นๆ นอกจากนี้ ใจเด็ด หวานชะเอม (2550, หน้า 36) และ บารอน (Baron, 1993, p.642) ยังได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นความรู้สึกภายในของบุคคลในด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์รวมกับความรู้และประสบการณ์ของตนเองที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะเห็นด้วย ชอบหรือสนับสนุนเรียกว่าในทางบวกกับการไม่เห็นด้วย ไม่ชอบหรือคัดค้านเรียกว่าในทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับเทอร์สโตน (Thurstone, 1995, p.531) ที่ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า หมายถึง ผลรวมเกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางการพูดเป็นความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งและความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ ดังนั้นการวัดเจตคติเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาเพราะเจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิด เป็นสภาพทางจิตใจ ซึ่งไม่สามารถวัดได้โดยตรง การวัดเจตคตินิยมวัดกันออกมาในรูปของทางบวกและทางลบ ทางบวกหมายถึงเจตคติในด้านดี ส่วนทางลบหมายถึงการมีเจตคติในด้านไม่ดีต่อสิ่งนั้นๆ

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเป็นการเสริมสร้างนักเรียนให้เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.2 จากผลการทดลองนักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธ มีระดับคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากิจกรรมแนะแนวแบบปกติ จึงเสนอให้ครูแนะแนวนำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธไปใช้กับนักเรียนสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการยอมรับจากบุคคลรอบข้างและมองตนเองเป็นบุคคลไม่มีค่า

1.3 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ สามารถนำรูปแบบของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดคูเปอร์สมิธไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ได้

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทดลองกับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ เช่น นักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับอุดมศึกษาที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ ความคิดและการปรับตัว